

PRZEMYSŁ NAFTOWY

DWUTYGODNIK

ZESZYT 1

ROCZNIK XIII

1 9 3 8

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO WE LWOWIE

Treść:

1. Zapotrzebowanie produktów naftowych w czasie pokoju i w czasie wojny	Str.	1
2. Ropa naftowa jako problem surowcowy	"	2
3. Przemysł naftowy i motoryzacja	"	4
4. Zapotrzebowanie olejów smarowych w komunikacji mechanicznej	"	6
5. Czy istnieje w ogóle możliwość pokrycia zapotrzebowania materiałów napędowych dla potrzeb wojny dzisiejszej	"	7
6. Środki napędowe dla francuskiej floty powietrznej	"	13
7. Zagadnienie rezerw produktów ropy naftowej w Anglii	"	14
8. Światowy przemysł naftowy w 1937 r.	"	16
9. Dział gospodarczy	"	18
10. Wiadomości bieżące	"	26

Table des matières:

1. Besoins en produits pétroliers en temps de paix et en temps de guerre	Page	1
2. Pétrole brut, problème de matière première	"	2
3. L'industrie pétrolière et la motorisation	"	4
4. Besoins de lubrifiants pour la locomotion mécanique	"	6
5. Est-il possible de couvrir les besoins en combustibles pour une guerre moderne	"	7
6. Combustible pour la flotte aérienne française	"	13
7. Problème des réserves de produits pétroliers en Angleterre	"	14
8. Industrie pétrolière mondiale en 1937	"	16
9. Revue économique	"	18
10. Chronique courante	"	26

Inhalt:

1. Verbrauch der Naphtaprodukte in Friedens- und Kriegszeiten	Seite	1
2. Rohöl als Rohstoffproblem	"	2
3. Oelindustrie und Kraftverkehr	"	4
4. Schmieroelbedarf des Kraftverkehrs	"	6
5. Kann der Treibstoffbedarf der heutigen Kriegsführung überhaupt befriedigt werden?	"	7
6. Die Treibstoffversorgung der französischen Luftflotte	"	13
7. Rohölprodukte-Reserven in Grossbritannien	"	14
8. Das Petroleum-Jahr 1937	"	16
9. Ekonomische Rundschau	"	18
10. Kleine Nachrichten	"	26

Od Redakcji.

REKOPISY przeznaczone dla Redakcji wykonywać należy zawsze na jednej stronie arkusza zwykłego papieru, z odstępem między wierszami szerokości około 15 mm, piśmem wyraźnym, możliwie maszynowym.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

RYSUNKI techniczne sporządzone być winny czarnym tuszem na kalce lub białym papierze rysunkowym. Opisywanie rysunków wykonywać należy zawsze zwyczajnym ołówkiem, a nie tuszem.

FOTOGRAFIE wykonane być winny w odbitkach czarnych na błyszczącym papierze. W razie braku odbitek nadsyłać można klisze lub filmy.

PRACE ORYGINALNE, REFERATY I ARTYKUŁY obejmować winny wraz z rysunkami 4 do 5 stron druku (1 strona druku obejmuje około 6 000 liter). Tematy obszerniejsze dzielić zatem należy, o ile możności, na dwa lub więcej artykułów mniejszych rozmiarów.

Na końcu każdego artykułu umieścić należy krótkie zestawienie treści w języku polskim, a o ile możności także w języku francuskim, niemieckim lub angielskim.

ODBITEK z artykułów dostarczamy autorom bezpłatnie w ilości 25 egzemplarzy, ilości większych po cenie kosztów własnych. Odbitek żądać należy zaopatrując rękopis odpowiednią uwagą.

PRZEDRUK dozwolony z podaniem źródła.

Przemysł Naftowy

d w u t y g o d n i k

wydawany nakładem

**Krajowego Tow. Naftowego
we Lwowie**

wychodzi 10-go i 25-go każdego miesiąca

Komitet redakcyjny:

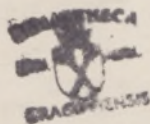
Jan Arnicki
Prof. inż. Z. Bielski
Inż. W. Grossman
K. Kowalewski
Dr T. Mikucki
Dr inż. St. Olszewski
Prof. inż. St. Paraszczak
Prof. dr St. Pilat
Inż. W. J. Piotrowski
Dr St. Schaetzel
Dr St. Unger
Dr I. Wygard
Dr O. V. Wyszynski
C. Żaluski

74

Biblioteka Jagiellońska

1002679086

1272
III

czasop.

13(1938)

Redaktorzy:

Dr St. Schaetzel
Dr T. Mikucki

Rocznik XIII

L w ó w 1 9 3 8

SPIS RZECZY

drukowanych w roczniku 1938

I. Sprawy ogólne przemysłu naftowego.

	Str.
Zapotrzebowanie produktów naftowych w czasie pokoju i w czasie wojny	1
Ropa naftowa jako problem surowcowy	2
Przemysł naftowy i motoryzacja	4
Czy istnieje w ogóle możliwość pokrycia zapotrzebowania materiałów napędowych dla potrzeb wojny dzisiejszej	7
Inż. H. Salomon de Friedberg: Reforma naftowego ustawodawstwa górniczego	57
Dr T. Mikucki: Inwestycje w przemyśle naftowym w r. 1937	137
Inż. P. Wrangel: Działalność spółki dla poszukiwania i wydobywania minerałów bitumicznych „Pionier” w okresie od 1928—1937	139
Dr T. Mikucki: Ochrona wód przed zanieczyszczeniem w świetle obowiązującego ustawodawstwa	161
Dr T. Mikucki: Spadek głębokich wierceń w Polsce	217
Mgr T. Chęciński: Ustawa o ulgach inwestycyjnych wobec potrzeb poszukiwawczego wiertnictwa naftowego	219
Prof. dr K. Bohdanowicz: Rzut oka wstecz oraz na dzisiejsze możliwości przemysłu naftowego w Polsce	242
Dr J. Kozicki: Obecna sytuacja gospodarcza przemysłu	247
Inż. J. Gajl: Problem ropy w Polsce na tle obecnej sytuacji przemysłu naftowego	273
Inż. W. J. Piotrowski: Przeróbka ropy naftowej jako zagadnienie gospodarcze	277
Wiercenia w r. 1937	326
Pojazdy mechaniczne i oleje mineralne w przyszłej wojnie	337, 392, 419
Układ kontyngentowy polsko-węgierski	372
Inż. D. Wandycz: Samowystarczalność naftowa	405
Dr T. Mikucki: Nafta w Polsce do połowy XIX wieku	461
Inż. A. Nieniewski: Problemy poszukiwawcze i eksploatacyjne w zachodnim zagłębiu naftowym jako części Centralnego Okręgu Przemysłowego	470 ✓
Znaczenie gospodarcze krakingu	566
Dr T. Mikucki: Nasz przemysł naftowy w ciągu ostatniego dwudziestolecia	577
Dr I. Wygard: Organizacje handlowe przemysłu naftowego w Niepodległej Polsce	582

Inż. H. Salomon de Friedberg: Dwudziestolecie polskiego przemysłu naftowego	Str. 629
Dr T. Mikucki: Rok 1938 w kopalnictwie naftowym	653

II. Prace z zakresu kopalnictwa.

Inż. J. Bloch: Wysokociśnieniowa odbudowa złoża metodą „Marietta”	29
Inż. St. Engl: Aktualne zagadnienia produkcji urządzeń i narzędzi wiertniczych	250
Inż. T. Bielski: Drogi do postępu technicznego w naszym kopalnictwie naftowym	258
Inż. W. Kulczycki: Z teorii i praktyki wiercenia udarowego	282
Prof. inż. Z. Bielski: Nieznany w Polsce przyrząd do wierceń badawczych	308
Inż. K. Majewski: Obieg i kontrola płuczki przy wierceniu systemem „Rotary”	376, 411
Inż. A. Nieniewski: Problemy poszukiwawcze i eksploatacyjne w zachodnim zagłębiu naftowym jako części Centralnego Okręgu Przemysłowego	470
Prof. inż. Z. Bielski: Najnowsze kierunki postępu w amerykańskiej technice kopalnictwa naftowego	562
Inż. P. Zubrzycki: Starunia jako teren naftowy w świetle dotychczasowych wierceń	587, 603

III. Prace z działu rafineryjnego.

Inż. W. Bóbr: Gazy ziemne i gazy rafineryjne jako surowiec dla produkcji polimerizowanych paliw płynnych	39, 64, 100, 120
Przegląd bieżącej literatury naftowej angielskiej i amerykańskiej	47, 109, 153, 208, 329, 396, 454, 509, 623, 665
Inż. T. Welfeld: Kilka zagadnień z techniki smarniczej nowoczesnego samochodu	166
Inż. F. Chierer: Praktyczne znaczenie indeksu viskozowego olejów silnikowych	254
Inż. W. Bóbr: Zastępcze paliwa napędowe na świecie i w Polsce	311, 348
Inż. F. Chierer: Ocena metod sztucznego starzenia olejów izolacyjnych	318
Inż. T. Welfeld: Nowoczesne aparaty do sprzedaży i dystrybucji paliw i smarów silnikowych	321, 355, 475, 558
Inż. E. Neyman-Pilatowa: Oleje	

	Str.
syntetyczne otrzymane z węglowodorów nienasyconych	331
Inż. F. Chierer: Nowe kryteria oceny jakości olejów cylindrowych	383
Dr H. Burstin: Badania nad smarnością olejów	444
J. Sereda: Środki chemiczne do oczyszczania ropy naftowej z punktu widzenia korozji na kopalniach i w rafineriach	449
Inż. F. Chierer: Katalizatory przyspieszające starzenie olejów silnikowych	479
Inż. J. Brynikowski: Wysokooktanowe paliwa lotnicze	499
Oleje mineralne w komunikacji lotniczej	542
Inż. B. Więclawek: Badania nad otrzymywaniem materiałów pędnych ze smoły niskotemperaturowej	553
Znaczenie gospodarcze krakingu	566
Dr H. Burstin i inż. E. Katz: Przyczynek do analizy smarów stałych	591
Dr E. Erdheim: O ciekawym wypadku zwiększenia siły odbarwiania mieszanin dwu ziem odbarwiających	634, 656
Oleje białe	663

IV. Prace z zakresu gazownictwa.

Inż. W. Bóbr: Gazy ziemne i gazy rafineryjne jako surowiec dla produkcji polimeryzowanych paliw płynnych	39, 64, 100, 120
Inwestycje gazyfikacyjne	84
Tezy Komisji Gazyfikacyjnej Polskiego Komitetu Energetycznego w sprawie gazyfikacji	328

V. Prace z zakresu geologii naftowej.

M. Kleinmann: Analizy solanek z Karpat i Przedgórze (seria II)	35
Z. A. Mitera i St. Wyrobek: Badania sejsmiczne okolic Daszawy przez S. A. „Pionier“	95
O. W. Wyszyński: Przedgórze okolic Kosowa. Wiercenia poszukiwawcze S. A. „Pionier“	113
St. Wyrobek: Badania sejsmiczne refleksyjne okolic Kosowa	144
St. Wyrobek: Profil sejsmiczny Stryj—Bilcze Wolica—Rozdół	221
Prof. dr K. Bohdanowicz: Rzut oka wstecz oraz na dzisiejsze możliwości przemysłu naftowego w Polsce	242
S. Zuber: Zarys możliwości regionalnych poszukiwań naftowych w Polsce, w świetle najnowszych danych o rozmieszczeniu złóż ropy	305, 342
Inż. L. Miller: Teorie powstania ropy naftowej	373, 415
Fundusz Popierania Wiertnictwa Naft.: Ścisłejszy program wierceń problemowo poszukiwawczych	389
O. W. Wyszyński: Wyniki najnowszych prac poszukiwawczych na Przedgórzu	441

	Str.
Inż. A. Nieniewski: Problemy poszukiwawcze i eksploatacyjne w zachodnim zagłębiu naftowym jako części Centralnego Okręgu Przemysłowego	470
O. W. Wyszyński: Materiały geologiczne z wierceń poszukiwawczych na przedgórzu okolic Rudek	493
Wiercenia w Niebysłowie	505
Działalność Państwowego Instytutu Geologicznego w r. 1937	567
Znaczenie naukowych metod eksploracji	576
Inż. P. Zubrzycki: Starunia jako teren naftowy w świetle dotychczasowych wierceń	587, 608
St. Weigner: Głębokie wiercenia pionierskie w Pisarzowej i Mordarce	605

VI. Różne.

Zapotrzebowanie produktów naftowych w czasie pokoju i w czasie wojny	1
Ropa naftowa jako problem surowcowy	2
Zapotrzebowanie olejów smarowych w komunikacji mechanicznej	6
Sprawa wymaga wyjaśnienia	70
Inż. Herget: Motoryzacja w Polsce	89
Śp. Tomasz Łaszczy	105
Inż. P. Wrangel: Działalność spółki dla poszukiwania i wydobywania minerałów bitumicznych „Pionier“ w okresie 1928—1937	139
Dr T. Mikucki: Ochrona wód przed zanieczyszczeniem w świetle obowiązującego ustawodawstwa	161
Ustawa o obrocie olejem skalnym	170
Patenty naftowe udzielone w 1937 r.	171
W sprawie kierownictwa kopalń naftowych	186
Cyfry objęte ustawą skarbową na r. 1938/9, interesujące przemysł naftowy	187
Reforma służby geologicznej w Polsce	189
Ustawa o ulgach inwestycyjnych	199
Zmiany w składkach za ubezpieczenia od wypadków	204
Światowa konferencja energetyczna	207
Konkurs na żuraw wiertniczy	224
Mgr T. Chęciński: Ustawa o ulgach inwestycyjnych wobec potrzeb poszukiwawczego wiertnictwa naftowego	219
Od Redakcji	241
Ilość samochodów w Polsce	304, 521
Wiercenia w roku 1937	326
Śp. inż. Stanisław Zarzecki	327
Pokaz budownictwa garażowego	328
Prof. inż. Z. Bielski: X Zjazd Naftowy we Lwowie	385
Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego: Ścisłejszy program wierceń problemowo-poszukiwawczych	389
Niebezpieczeństwo pożaru wskutek elektryczności statycznej	423, 508
Śp. Prezes Tadeusz Chłapowski	439
Dr T. Mikucki: Nafta w Polsce do połowy XIX wieku	461
Rozmieszczenie ośrodków wydobywania ropy naftowej w poszczególnych krajach	536

	Str.
25 lat pracy przemysłowej dra I. Wygarda	563
Perspektywy rozwojowe polskiego przemysłu naftowego w naświetleniu prasy zagranicznej	564
Znaczenie gospodarcze krakingu	566
Dr I. Wygard: Organizacje handlowe przemysłu naftowego w Niepodległej Polsce	582
Normy właściwości przetworów naftowych i normalnych metod ich badań	614
Odczyty Red. A. Macha o przemyśle naftowym	615
Rozwój i ekonomia napędu motorowego	621
Samochód ciężarowy jako rezerwa wojenna	627
Dwudziestopięciolecie pracy dra Kozickiego w przemyśle naftowym	638
Śp. inż. Zygmunt Piechorski	639
Znaczenie nafty w przyszłej wojnie	657
Zapasy ropy naftowej z gospodarczego punktu widzenia	661
Śp. inż. Alfred Frühling	665

VII. Stowarzyszenia, zjazdy, posiedzenia.

Krajowe Towarzystwo Naftowe	27, 135, 156, 186, 195, 658
Rada Zjazdów Naftowych	26
X Zjazd Naftowy	26, 51, 237, 256, 287, 385
Streszczenia referatów i komunikatów zgłoszonych na X Zjazd Naftowy we Lwowie	258
Polski Komitet Normalizacyjny	157, 290, 434, 572, 614
Izby Przemysłowo Handlowe	28, 212, 458
Posiedzenie w sprawie projektu rozporządzenia Min. Op. Społ. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy	27
Związek Polskich Przemysłowców Naftowych	112
Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego	135
Konferencje w Ministerstwie Przemysłu i Handlu	112
IV Polski Kongres Drogowy	43
„Polmin“	212
Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego	269, 371
„Małopolska“	334
„Polski Eksport Naftowy“	291
„Gazy Ziemne“	302
Polski Komitet Energetyczny	328
Związek Polskich Techników Wiertniczych i Naftowych	334
Umowa zbiorowa średnich i mniejszych przedsiębiorstw naftowych z robotnikami zagłębia jasielskiego	399
Pierwszy Polski Kongres Techników	487
Państwowy Instytut Geologiczny	567
Kurator i superarbiter dla niezorganizowanych brutto	572
Departament Górniczo-Hutniczy M. P. i H. Mechaniczna Stacja Doświadczalna Pol. Lwowskiej	651

	Str.
Zrzeszenie prasy technicznej	669
III Światowy Kongres Naftowy w r. 1940 w Berlinie	84, 669
Doroczny Zjazd amerykańskich geologów naftowych i geofizyków w Nowym Orleanie	193
Światowa Konferencja Energetyczna	207

VIII. Wiadomości gospodarcze i statystyczne.

Przemysł kopalniany w Polsce:

Rok 1937:

Listopad	. . . . .	18
Grudzień	. . . . .	73

Rok 1938:

Styczeń	. . . . .	126
Luty	. . . . .	177
Marzec	. . . . .	226
Kwiecień	. . . . .	293
Maj	. . . . .	361
Czerwiec	. . . . .	425
Lipiec	. . . . .	513
Sierpień	. . . . .	543
Wrzesień	. . . . .	595
Październik	. . . . .	642

Przemysł rafineryjny w Polsce:

Rok 1937:

Listopad	. . . . .	22
Grudzień	. . . . .	77

Rok 1938:

Styczeń	. . . . .	130
Luty	. . . . .	181
Marzec	. . . . .	230
Kwiecień	. . . . .	297
Maj	. . . . .	365
Czerwiec	. . . . .	429
Lipiec	. . . . .	481
Sierpień	. . . . .	547
Wrzesień	. . . . .	599
Październik	. . . . .	646

Ceny ropy naftowej: 25, 51, 82, 112, 133, 134, 184, 185, 233, 234, 300, 301, 368, 369, 433, 484, 485, 550, 551, 602, 603, 649, 650

Ceny gazu ziemnego: 26, 83, 134, 185, 234, 301, 369, 434, 485, 551, 603, 650

Sytuacja na rynkach: 23, 79, 131, 182, 232, 298, 366, 431, 482, 548, 601, 647

Ceny udziałów brutto: 26, 83

Kronika wiertnicza: 28, 52, 85, 135, 157, 187, 213, 238, 302, 372, 400, 435, 488, 517, 551, 573, 604, 626, 669

IX. Ustawy i rozporządzenia.

Podatki i opłaty	28, 51, 199, 292, 333, 370, 486
Komunikacja (kolej, poczta, telegraf, telefon)	211
Ustawodawstwo społeczne	27
Różne	170, 189, 333, 370

X. Okólniki.

	Str.
Zatwierdzanie projektów urządzeń gazu ziemnego	50, 211
Zwolnienie garaży i przedsiębiorstw obsługi technicznej pojazdów mechanicznych od podatku przemysłowego	51
Zwolnienie od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych komisantów, zajmujących się sprzedażą materiałów pędnych, nafty i produktów naftowych	84
Nowa instrukcja o organizacji i zakresie działania kontroli skarbowej	84
W sprawie kierownictwa kopalń naftowych	186
W sprawie ulg podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych i statków powietrznych	370

XI. Judykatura i interpretacje.

Zatwierdzanie projektów urządzeń gazu ziemnego	211
Kwalifikacje podatkowe dochodu z naftowych udziałów brutto	485
Podatek przemysłowy od gazu oddawanego firmom produkcyjnym po odgazolinowaniu	571
Odstąpienie uprawnień naftowych	593

XII. Zwyczaje handlowe.

Odgazolinowanie gazu używanego na własne potrzeby	212
Sposób podpisywania i termin ważności kontraktów naftowych	235
Określenie pojęcia udziału „brutto-netto“	235
Gaz ziemny używany na własne potrzeby kopalni	399
Odgazolinowanie gazu używanego na własne potrzeby	399

XIII. Drogi — motoryzacja — paliwo.

Przemysł naftowy i motoryzacja	4
Wypadki drogowe w Stanach Zjednoczonych w r. 1936	54
Wzrost ruchu pojazdów mechanicznych w Ameryce	86
Motoryzacja w Niemczech	88
40 000 śmiertelnych wypadków samochodowych rocznie w Stanach Zjednoczonych	88
Inż. R. Herget: Motoryzacja w Polsce	89
Motoryzacja kolei w krajach pozaeuropejskich	124
Wypadki śmiertelne przy podróżach kolejami, samochodami i samolotami	160
Milion samochodów w Niemczech	216
Samochody w usługach kolejnictwa	216
Motocykl a motoryzacja	270
Ilość samochodów w Polsce	304
Pojazdy mechaniczne i oleje mineralne w przyszłej wojnie	337, 392, 419
Automobilizm jako czynnik gospodarczy	490

	Str.
Napęd dieslowy w rozwoju komunikacji	634
Anarchia samochodowa	592
Samochód ciężarowy jako rezerwa wojenna	627
Poważny spadek światowej produkcji samochodów	672

XIV. Przegląd prasy.

Kompleks benzyny	45
Ropa w Wielkopolsce	458
Anarchia samochodowa	592
Zasady rządowego projektu pomocy wiertniczej	650

XV. Dział sprawozdawczy.

R. E. Burk, H. E. Thompson, A. J. Weith i J. Williams: Polimeryzacja i jej zastosowanie w dziedzinie kauczuku, mas plastycznych i produktów naftowych	46
Dr K. Friedl: Steinberg koło Zistersdorfu i jego pola naftowe	47
Inż. O. Jekel: O rozpadzie bitumicznych emulsji drogowych	47
Przegląd bieżącej literatury naftowej angielskiej i amerykańskiej: 47, 109, 153, 208, 329, 396, 454, 509, 623, 655	465
„Spawacz“	135
Polskie Normy	157, 434, 435
„Statystyka w przedsiębiorstwie“	187
„Przegląd Bezpieczeństwa Pracy“	207
Mapa geologiczna brzeżnych Karpat zachodnich	212
Współczesne metody rafinacji olejów smarowych	329
Kalendarz Spawalniczy Nr 7 na r. 1938/39	369
A. Mazurkiewicz: Zagadnienie organizacji bezpieczeństwa pracy	369
XXIII tom kwartalnika „Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego“	480
A new Method of Depth Determination in Earth-resistivity Measurements	480
Mapy przeglądowe „Jasło—Krosno“ i „Brzozów—Sanok“	517
Produkcja ropy z gazów przemysłowych	570
Nowe źródło informacyjne (Warszawski Skorowidz Branżowy)	572
Odczyty Red. A. Macha o przemyśle naftowym	615

XVI. Przemysł naftowy za granicą.

Środki napędowe dla francuskiej floty powietrznej	13
Zagadnienie rezerw produktów ropy naftowej w Anglii	14
Światowy przemysł naftowy w 1937 r.	16, 68
Możliwości rozwojowe amerykańskiego spożycia benzyny	105
Podmorskie złoża naftowe przy wschodnim wybrzeżu Oceanu Spokojnego	107
Motoryzacja kolei w krajach pozaeuropejskich	124

	Str.
Sprawozdanie Falmouth'a	148
Najgłębsze otwory wiertnicze	151
Właściwości ropy naftowej w warstwach głębokich na 3 000 do 4 000 m	152
Doroczny Zjazd amerykańskich geologów naftowych i geofizyków w Nowym Orleanie	193
Wiercenia w Ameryce	388
Światowe zapotrzebowanie przetworów naftowych na cele militarne	506
Nafta w europejskim konflikcie zbrojnym	522
Zapasy olejów mineralnych w Niemczech	525
Produkcja paliw syntetycznych i problem robotniczy w niemieckim planie samowystarczalności	526
Francuska polityka naftowa	529
Pokrycie angielskiego zapotrzebowania na wypadek wojny	531
Naftowy przemysł rosyjski i jego stan obecny	534
Stan motoryzacji i zapotrzebowanie paliwa płynnego w Czechosłowacji	538
Nafta bronią wojenną — lub narzędziem pokoju	539
Światowa produkcja ropy naftowej w r. 1937	541
Prof. inż. Z. Bielski: Najnowsze kierunki postępu w amerykańskiej technice kopalnictwa naftowego	562
Ropa na Węgrzech	617
Handel olejami mineralnymi na terenie Rosji Sowieckiej	619
Wartość amerykańskiej produkcji ropy naftowej	637
Panhandle, centrum przemysłu sadzowego w Stanach Zjednoczonych	640
Znaczenie nafty w przyszłej wojnie	657
Berlin—Bagdad	659
Reorganizacja przewozu mechanicznego w Czechosłowacji	660
Interesująca niemiecka transakcja naftowa	664
Ameryka: 53, 54, 86, 88, 106, 107, 151, 152, 160, 193, 240, 388, 490, 576, 637, 640, 652, 661	
Austria	216
Czechosłowacja	538, 660
Francja	13, 188, 529, 575

	Str.
Irak	671
Niemcy 56, 88, 214, 216, 271, 525, 526, 604, 664	
Rosja 240, 534, 619	
Rumunia	489
Skandynawia	188
Węgry	617
Wielka Brytania 14, 87, 88, 148, 160, 531, 575	
Włochy	158
Wiadomości ogólne: 16, 54, 55, 68, 87, 124, 152, 159, 216, 270, 272, 335, 459, 490, 492, 506, 518, 522, 539, 541, 573, 574, 576, 627, 657, 659, 672	

XVII. Bezpieczeństwo pracy.

Projekt rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy	27
Akcja bezpieczeństwa w zakładach firmy „Vacuum Oil Company“ Sp. Akc. w Czechowicach	175
Wciąganie beczek na platformy	176
Zmiany w składkach za ubezpieczenia od wypadków	204
Niebezpieczeństwo pożaru wskutek elektryczności statycznej	423, 508

XVIII. Komunikaty techniczne.

Silnik Errena	55
Wykonywanie powłok bitumicznych metodą natryskową	56
Terpentyna jako paliwo	56
Z historii wiercenia linowego	125
Tlenek węgla w pojazdach mechanicznych	159
Niemiecki silnik do badań wytrzymałości stukowej paliw silnikowych	271
Ustalenie wytrzymałości stukowej silników w Niemczech	573
Jod otrzymywany z solanki ropnej	603
Spawana krypa ropowa	603
Napęd dieslowy w rozwoju komunikacji	635
Spawanie w zastosowaniu do dużych zbiorników	641

„PRZEMYSŁ CHEMICZNY”

ORGAN

**CHEMICZNEGO INSTYTUTU
BADAWCZEGO I POLSKIEGO
TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO**

zamieszcza artykuły z dziedziny chemii przemysłowej, sprawozdania z prac prowadzonych w Chemicznym Instytucie Badawczym, komunikaty Związku Inżynierów Chemików, wiadomości bieżące i t. p.

Przy każdym zeszycie „Przemysłu Chemicznego” prenumeratorzy nasi otrzymują dodatkowo „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” organ Związku Przemysłu Chemicznego.

Prenumerata roczna zł 36.—

Adres Redakcji i Administracji:
Warszawa 32, ul. Łączności 8

CODZIENNA GAZETA HANDLOWA JEDYNY DZIENNIK GOSPODARCZY W POLSCE

CODZIENNIE: artykuły czołowych osobistości życia gospodarczego, poważnych ekonomistów o aktualnych zagadnieniach ogólnogospodarczych, przemysłowych, handlowych, rolniczych, finansowych, rzemieślniczych i t. p.

CODZIENNIE: serwis gospodarczy o najważniejszych wydarzeniach gospodarczych, wiadomości sytuacyjne i koniunkturalne.

CODZIENNIE: interesujące ankiety, felietony, reportaże gospodarcze.

CODZIENNIE: całą stronice ostatnich notowań giełdowych i towarowych z całej Polski i z zagranicy.

CO TYDZIEŃ: specjalne dodatki branżowe.

DZIESIĄTY ROK ISTNIENIA!

**Żądajcie 10-cio dniowej
BEZPŁATNEJ wysyłki**

ATS

AUTO I TECHNIKA SAMOCHODOWA

Organ Automobilklubu Polski

jedyne pismo krajowe poświęcone zagadnieniom motoryzacji, techniki samochodowej, budowy motocykli, oraz dziedzinom pokrewnym ●
Bogaty dział turystyczny i sportowy ●
Wychodzi na początku każdego miesiąca ● Prenumerata roczna zł 10.—, półroczna zł 5.—
cena numeru pojedynczego zł 1.—

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Al. Szucha 10
Automobilklub Polski ● tel. 709-19

„TOURING”

ORGAN POLSKIEGO TOURING KLUBU

MIESIĘCZNIK

„TOURING” drukuje ciekawe i oryginalne artykuły wybitnych specjalistów z dziedziny turystyki, motoryzacji, techniki samochodowej i budowy dróg; zawiera obszerny dział aktualno-informacyjny; podaje komunikaty o zamknięciach i otwarciach dróg dla ruchu kołowego oraz wszelkie inne wiadomości i porady niezbędne dla każdego turysty i posiadacza samochodu.

POLSKI TOURING KLUB

jednoczy wszystkich automobilistów, interesujących się rozwojem polskiego przemysłu i ruchu samochodowego, rozpowszechnieniem samochodów i motocykli w Polsce jako popularnego środka komunikacji i turystyki, i potanianiem opłat związanych z jego eksploatacją.

POLSKI TOURING KLUB wystawia swym członkom Międzynarodowe Dokumenty Samochodowe — niezbędne przy wyjeździe zagranicę.

POLSKI TOURING KLUB
Zarząd Główny oraz Redakcja Miesięcznika
„TOURING”

Warszawa I, ul. Kredytowa 5. Tel. 207-04

PRZEGLĄD GÓRNICZO-HUTNICZY

Organ Stow. Polskich Inżynierów
Górnich i Hutniczych

WYCHODZI RAZ NA MIESIĄC

REDAKCJA:

KATOWICE, ul. Kościuszki 48 I p., Tel. 1-53

ADMINISTRACJA:

KATOWICE, ul. J. Ligonia 7, Telefon 349-51

SOSNOWIEC, ul. 3-go Maja 25, Telefon 1-05

KONTO CZEKOWE W P. K. O. Nr 100 245

Prenumerata czasopisma:

W kraju: rocznie 48 zł, półrocznie 24 zł, kwart. 12 zł

Zagranicą: „ 52 „ „ 26 „ „ 13 „

Przegląd Górniczo-Hutniczy poświęcony jest zagadnieniom naukowym z dziedziny górnictwa, hutnictwa i nauk pokrewnych i jest jedynym w swoim zakresie czasopismem, odzwierciedlającym życie techniczne i gospodarcze kopalnictwa polsk. a przede wszystkim kopalnictwa węglowego.

Przegląd Górniczo-Hutniczy dochodzi do rąk wszystkich kierowników technicznych i administracyjnych kopalń i innych zakładów przemysłowych zagłębia Dąbrowsko-Krakowskiego i Górn. Śląska, z tego więc względu dla każdej poważnej firmy przemysłowej i handlowej bezwzględnie korzystne jest ogłaszanie się w tym czasopiśmie

HUTNIK

C Z A S O P I S M O

POŚWIĘCONE SPRAWOM HUTNICTWA
W P O L S C E

MIESIĘCZNIK ORGANIZACJI HUTNICZYCH:

ZWIĄZKU POLSKICH
HUT ŻELAZNYCH

SYNDYKATU POLSKICH
HUT ŻELAZNYCH
RADY STALOWEJ

TOWARZYSTWA DLA
SPRZEDAŻY SURÓWKI
Ż E L A Z N E J

CENTRALI ZAKUPU
ŻŁOMU P. H. Ż.

STOWARZYSZENIA
HUTNIKÓW POLSKICH

PRENUMERATA ROCZNA WYNOŚI zł 48.—

Cenniki ogłoszeń wysyła się na żądanie

Egzemplarze okazowe bezpłatnie

Adres: KATOWICE • UL. ZAMKOWA 3

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Czasopismo poświęcone walce z wypadkami
przy pracy.

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy:

dale wskazówki, pomagające do usunięcia strat
w przemyśle i w zasobach narodowych, wywo-
lanych przez wypadki przy pracy.

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy:

stawiając sobie za cel stworzenie w warsztatach
pracy atmosfery bezpieczeństwa, jest doradcą
we wszystkich sprawach, związanych z bezpie-
czeństwem i higieną pracy.

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy:

jest pismem wszechstronnym, poruszającym za-
gadnienia bezpieczeństwa we wszystkich gałę-
ziach przemysłu.

Właściciele i kierownicy fabryk, inżyniero-
wie, technicy, majstrowie, delegaci robotników,
kierownicy organizacji przemysłowych i zawo-
dowych, kierownicy szkół zawodowych, mło-
dzież techniczna

czytajcie i prenumerujcie czasopismo:

„BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY”

Warszawa, Polna 40, m. 36. Tel. 83-5-83

Prenumerata roczna zł 10, półroczna zł 6.

Wpłaty na konto P. K. O. Nr 27 555

WIADOMOŚCI POLSKIEGO KOMITETU NORMALIZACYJNEGO

informują czytelników
o wszystkich zamierzeniach
w sprawach normalizacji wy-
robów przemysłowych i usta-
lania jednolitych warunków
technicznych dostawy mate-
riałów i wyrobów przemysłow.

o r a z

podają do wiadomości
wszystkie projekty norm, któ-
re mają iść do uchwały Kom-
itetu. Sfery przemysłowe
i handlowe, dostawcy i od-
biorecy, prenumerując Wiado-
mości Polskiego Komitetu
Normalizacyjnego, mają moż-
ność bronić swoich interesów,
zgłaszając we właściwym cza-
sie sprzeciw i uwagi do
zgłoszonych projektów norm.

ROCZNA PRENUMERATA WYNOŚI 24 ZŁ.

ADRES REDAKCJI:

WARSZAWA • ELEKTORALNA 2

KONTO W P. K. O. Nr 12 210

ŻĄDAJCIE NUMERÓW OKAZOWYCH!